

Folketingets Retsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sm@sm.dk
www.sm.dk

Sagsnr.
2022 - 2504

Doknr.
579185

Dato
29-06-2022

Folketingets Retsudvalg har d. 26. april 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 807 (alm. del) til social- og ældreministeren, som hermed besvares endeligt. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Spørgsmål nr. 807:

"Vil ministeren redegøre for, hvordan bøder udstedt for overtrædelse af familierettens afgørelser om forældremyndighed, samvær, bopæl m.v. inddrives, og om der i dag sker en reel inddrivelse af disse bøder?"

Svar:

Jeg har nu modtaget bidrag fra Justitsministeriet og Skatteministeriet til endelig besvarelse af spørgsmålet, som jeg besvarede foreløbigt den 23. maj 2022.

Tvangsbøder i forældreansvarssager bortfalder, når den, der har fået pålagt bøden, udfører den handling, fx udlevering til samvær, som bøden skal fremtvinge. Som det fremgår af Rigspolitiets bidrag nedenfor, har der de seneste tre år været 12-15 årlige sager om opkrævning, som er oversendt til inddrivelse hos Gældsstyrelsen.

Endvidere kan jeg oplyse, at VIVEs undersøgelse af fuldbyrdelsessager efter forældreansvarsloven fra 22. marts 2022 viser, at "selvom der i en række sager er blevet fastsat en tvangsbøde, så er det sjældent, at den faktisk effektueres. Det skyldes, at forældrene i de fleste af sagerne valgte at rette ind og udlevere barnet. Fastsættelse af tvangsbøder ser således ud til at have en motiverende effekt, hvilket også var de interviewede dommeres erfaring."

Det er på den baggrund min vurdering, at tvangsbøder er et effektivt værktøj i og med, at barnet i de fleste sager udleveres, og kun få sager går videre til opkrævning og inddrivelse. Reglerne fungerer i det lys efter hensigten. Justitsministeriet har indhentet et bidrag fra Domstolsstyrelsen, der har oplyst følgende:

"Reglerne om fastsættelse af tvangsbøder findes i retsplejelovens kapitel 42 b.

Det fremgår af retsplejelovens § 456 q, stk.1, at domme og kendelser om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær samt retsforlig, afgørelser og aftaler, der kan fuldbyrdes efter § 478, stk.1, nr. 1-3, fuldbyrdes af familieretten efter reglerne i kapitel 42 b. Det samme

gælder for anmodninger om udlevering af et barn til forældremyndighedsindehaveren eller bopælsforælderen.

Domme, kendelser, retsforlig, afgørelser, aftaler og anmodninger, der er nævnt i § 456 q, stk. 1, kan fuldbyrdes ved anvendelse af tvangsbøder eller umiddelbar magt gennem tilbageholdelse af den forælder, der har barnet, et andet sted end barnets opholdssted eller gennem afhentning af barnet, jf. § 456 q, stk. 2.

Retten kan pålægge tvangsbøder i de situationer, hvor en part nægter at udlevere barnet, selv om betingelserne for at udlevere barnet er opfyldt. Fastsættelsen af tvangsbøder foregår ved, at retten afsiger en kendelse om, at der vil blive udløst en bøde på et givet beløb, såfremt barnet ikke bliver udleveret.

Tvangsbøder fastsættes efter § 456 r, stk. 3, i retsplejeloven som daglige eller ugentlige bøder, der løber indtil barnet udleveres. Bødens størrelse fastlægges i forhold til indkomsten hos den forælder der har barnet, og bøden fastsættes som minimum til 1.500 kr.”

Justitsministeriet har derudover til brug for besvarelsen indhentet et bidrag fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan indledningsvis oplyse, at tvangsbøder har til formål at gennemtvunge opfyldelsen af et lovbestemt påbud eller forbud, hvorfor ansøgning om henstand med eller afdragsvis betaling af tvangsbøder bør afslås, medmindre der foreligger helt ekstraordinære omstændigheder. Formålet med tvangsbøder medfører således, at det er udelukket at give sådan tilladelse på rent kulancemæssigt grundlag, jf. vejledning nr. 10083 af 29. november 2019 (Bødevejledningen), nr. 26. Dette gælder bl.a. tvangsbøder i familieretssager. De tvangsbøder, som politiet varetager opkrævning af, er sager, hvor tvangsbøder er fastsat ved domstolene ved dom eller kendelse.

Rigspolitiet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Politiets Administrative Center (PAC).

PAC bemærker indledningsvis, at der i henseende til bøder og tvangsbøder skelnes terminologisk imellem opkrævning og inddrivelse. PAC forestår den indledende opkrævning. Restanceinddrivelsesmyndigheden, Gældsstyrelsen, forestår den efterfølgende inddrivelse, såfremt bøden ikke betales. PAC henviser i den forbindelse til straffuldbyrdelseslovens §§ 90, stk. 1, og 91, stk. 1, og bekendtgørelse nr. 1250 af 29. november 2019 om opkrævning af visse bøder, offerbidrag, konfiskationsbeløb, sagsomkostninger m.v. samt afgørelse om udståelse af forvandlingsstraf for bøde (herefter bodebekendtgørelsen).

Tvangsbøder fastsat i medfør af retsplejelovens § 456 r, stk. 3, skal i medfør af bodebekendtgørelsens § 3, stk. 1, og § 1 opkræves af politiet, så snart afgørelse derom kan fuldbyrdes, dvs. når bøden er vedtaget eller fastsat ved dom eller kendelse. PAC opkræver bøder udstedt i medfør af retsplejelovens § 456 r, stk. 3, i overensstemmelse med bodebekendtgørelsen. Efter bodebekendtgørelsens § 3, stk. 2, 2. pkt., sker opkrævning ved, at politiet skriftligt opfordrer skyldneren til inden 10 dage at indbetale beløbet til politiet. Efter bodebekendtgørelsens § 5,

stk. 1, nr. 2, oversender PAC tvangsbødesagen til inddrivelse hos Gældsstyrelsen, såfremt skyldner ikke betaler de opkrævede beløb inden den frist, der er fastsat.

Nedenstående tabel viser politiets opkrævning af tvangsbøder i familieretssager udstedt i medfør af retsplejelovens § 456 r, stk. 3, i perioden fra 1. januar 2019 til 11. maj 2022.

År	2019		2020		2021		1/1-11/5 2022	
	Antal sager	Kr.	Antal sager	Kr.	Antal sager	Kr.	Antal sager	Kr.
Opkrævet	15	97.500	14	235.500	15	123.500	0	0
Indbetalt	1	3.000	2	12.500	0	0	0	0
Oversendt til inddrivelse hos Gældsstyrelsen	14	94.500	12	223.000	15	123.500	0	0

Indbetalte beløb til politiet vedrørende tvangsbøder tilfalder den danske statskasse. Ved oversendelse af tvangsbøderne til inddrivelse hos Gældsstyrelsen afskrives tvangsbøden hos politiet. Hvis tvangsbøden betales eller inddrives af Gældsstyrelsen, vil afregningen ske direkte til den danske statskasse. Politiet kan ikke oplyse om omfanget af indbetaling eller inddrivelse heraf hos Gældsstyrelsen.”

Skatteministeriet har indhentet bidrag fra Gældsstyrelsen, der har oplyst følgende:

“Tvangsbøder udstedt for overtrædelse af familierettens afgørelse om forældremyndighed, samvær, bopæl m.v. inddrives på samme måde som andre tvangsbøder. Ved inddrivelse af tvangsbøder udsender Gældsstyrelsen påkravsskrivelse, modregner og foretager udlæg, hvis skyldneren vurderes at have udlægseggede aktiver. Hvis inddrivelsen ender uden dækning, og der er angivet mulighed for forvandlingsstraf, bliver sager om tvangsbøder oversendt til politiet med henblik på stillingtagen til forvandlingsstraf.

Da tvangsbøder er et tvangsmiddel, der som udgangspunkt bortfalder, når den forpligtelse, som tvangsbøderne er pålagt for at fremtvinge opfyldelsen af, opfyldes, må tvangsbøder ikke inddrives ved afdragsordning. Det skyldes, at der ikke er et beskyttelsesværdigt behov for at yde skyldneren den imødekommelse, som en afdragsordning er udtryk for, og at en afdragsordning vil virke stik imod hensigten med tvangsbøden. Ved lønindeholdelse afvikles gælden ved månedlige afdrag, der indeholdes i skyldners lønindkomst. Lønindeholdelse vil derfor også kunne virke imod hensigten med tvangsbøden – nemlig at fremtvinge en handling. Tvangsbøder inddrives derfor som udgangspunkt ikke ved lønindeholdelse.

Gældsstyrelsen har fokus på at inddrive tvangsbøder, herunder oversendelse af sager til politiet med henblik på forvandlingsstraf.

Efter aftale med politiet er der imidlertid siden april 2021 ikke oversendt sager om tvangsbøder med henblik på afgørelse om udståelse af forvandlingsstraf. Det skyldes, at der hos politiet i visse sagstyper er opstået tvivl om, hvornår der vil kunne træffes afgørelse om forvandlingsstraf, hvilket politiet har oplyst, vil blive afklaret via prøvesager. Gældsstyrelsen har ikke oplysninger om, hvilke af de tvangsbøder, der er under inddrivelse, der er omfattet af tvivlen om forvandlingsstraf. Indtil prøvesagerne er gennemført, er det aftalt, at der ikke skal ske oversendelse af sager om tvangsbøder til politiet, men at tvangsbøderne forbliver under inddrivelse, hvor der eventuelt vil kunne ske modregning eller udlæg.

For nye tvangsbøder, som sendes til inddrivelse, har Gældsstyrelsen fra august 2021 anmodet politiet om at oplyse, om tvangsbøden er omfattet af ovenstående tvivl om forvandlingsstraf. Sager om tvangsbøder, der ikke er omfattet af tvivlen (fordringstypen POTVAFO), vil kunne oversendes til politiet, når der er gennemført et sædvanligt inddrivelsesforløb.

Når politiet oversender tvangsbøder til Gældsstyrelsen med henblik på inddrivelse, medsendes der ikke oplysninger om, hvilket grundlag tvangsbøderne er pålagt efter. Gældsstyrelsens systemer har derfor ikke mulighed for at udskille de efterspurgte tvangsbøder vedr. familieretten fra andre typer af tvangsbøder fra politiet.

Opgørelserne i tabel 1 og 2 omfatter derfor alle typer tvangsbøder fra politiet. Pr. 30. april 2022 var der 187 skyldnere med tvangsbøder under inddrivelse, jf. tabel 1.

Tabel 1. Antal skyldnere, gældsposter samt gæld fra tvangsbøder, opgjort for POTVAPO og POTVAFO pr. 30. april 2022

	Antal skyldnere	Antal gældsposter	Samlet gæld (mio. kr.)
2022	187	7.700	9,6

Kilde: Gældsstyrelsen

Anm.: Opgjort for PSRM for tvangsbødekrav med en saldo over 0 kr. pr. den angivne periode. Antallet af gældsposter er afrundet til nærmeste hele hundrede. Fordringstyperne POTVAPO og POTVAFO omfatter også andre typer tvangsbøder end de efterspurgte vedr. familieretten, da de specifikke bøder ikke er særligt udskilt i Gældsstyrelsens systemer.

Gældsstyrelsen har i årene 2020-2022 inddrevet tvangsbøder for et samlet provenu på 3,3 mio. kr., jf. tabel 2.

Tabel 2. Provenuet for inddrivelse af tvangsbøder af fordringstyperne POTVAPO og POTVAFO i 2020, 2021 og pr. 30. april 2022

År	Provenu (mio. kr.)
2020	1,4
2021	1,4
2022	0,5
Total	3,3

Kilde: Gældsstyrelsen

Anm.: Provenu er opgjort for både DMI og PSRM, da der er blevet inddrevet i både DMI og PSRM. Tvangsbøder blev konverteret til PSRM fra DMI i oktober 2021 og inddrives i dag kun i PSRM.

Anm. Fordringstyperne POTVAPO og POTVAFO omfatter også andre typer tvangsbøder end de efterspurgte vedr. familieretten, da de specifikke bøder ikke er særligt udskilt i Gældsstyrelsens systemer."

Med venlig hilsen
Astrid Krag